Beleidsuitgangspunten Jaarwisseling 2021-2022

Veiligheidsregio Haaglanden, Veiligheidsregio Hollands Midden, politie Eenheid Den Haag

1. Inleiding

De beleidsuitgangspunten jaarwisseling vormen het kader voor het optreden van hulpdiensten en gemeenten en Openbaar Ministerie voor, tijdens en na de jaarwisseling. (Sub)lokaal maatwerk is het vertrekpunt, omdat daarmee het meest effectief kan worden ingespeeld op de lokale aard en omvang van de oud- en nieuwproblematiek. Echter, de intensieve samenwerking tussen hulpdiensten en gemeenten bij de voorbereiding van de jaarwisseling maakt dat afstemming en coördinatie wenselijk of op sommige punten zelfs noodzakelijk is. Verder kan afstemming van beleidsuitgangspunten helpen bij het voorkomen van waterbedeffecten. Deze beleidsuitgangspunten voorzien in die behoefte.

2. Afstemming en besluitvorming

Voor alle hulpdiensten geldt dat de jaarwisseling traditioneel de drukste nacht van het jaar is. De diensten worden tijdens de jaarwisseling sterk overvraagd en moeten de hulpverzoeken prioriteren, ook in aanloop naar de jaarwisseling. De meldkamer in De Yp is (ook) gedurende de jaarwisseling het zenuwcentrum van de operatie voor brandweer, politie en geneeskundige kolom in beide Veiligheidsregio's. De impact van de jaarwisseling houdt zich immers niet aan geografische grenzen van gemeenten, veiligheidsregio's of politiedistricten.

De beleidsuitgangspunten vormen het uitgangspunt voor het eenduidig voorbereiden en optreden door hulpdiensten, Openbaar Ministerie en de 27 gemeenten in de Veiligheidsregio's Haaglanden (VRH) én Hollands Midden (VRHM)[1]. Dit komt de effectiviteit van de aanpak ten goede, bevordert de daadkrachtige aanpak van (dreigende) ordeverstoorders, bevordert de transparantie voor burgers en voorkomt dat bewoners uitwijken naar een naburige gemeente met andere (ruimere) tolerantiegrenzen.

De in dit document geformuleerde beleidsuitgangspunten zijn afgestemd met:

- de ambtelijke voorbereiders van de multidisciplinaire partners in beide veiligheidsregio's die betrokken zijn bij de voorbereiding op de jaarwisseling;
- de medewerkers Openbare Orde en Veiligheid van de 27 gemeenten, via het netwerk OOV;
- alle districtsadviseurs, de relevante stafadviseurs en de leden van SGBO van de politie eenheid Den Haag;
- het Openbaar Ministerie;
- de veiligheidsdirecties van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden als onderdeel van het besluitvormingsproces.

worden vastgesteld door:

- de Algemeen Besturen van beide veiligheidsregio's

worden gedeeld met:

- het Regionaal Bestuurlijke Overleg (RBO);
- (indien lokaal gewenst) districtscolleges of in het lokale bestuursoverleg;
- (indien lokaal gewenst) gemeenteraden;
- de gemeentelijke projectleiders jaarwisseling;

[1] *Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

- de operationele voorbereiders en de dienstdoende piketfunctionarissen van gemeenten en hulpdiensten.

Daarmee wordt recht gedaan aan de ambitie de voorbereiding op de jaarwisseling gezamenlijk vorm te geven en de regieverantwoordelijkheid van de gemeenten hierin.

De beleidsuitgangspunten beogen voor meerdere jaren richtinggevend te zijn. Mochten in de aanloop naar de jaarwisseling structurele lange-termijn aanpassingen nodig zijn, worden de beleidsuitgangspunten in het Algemeen Bestuur geagendeerd. De actualiteiten in de vorm van incidentele aanvullingen (addendum) op het basisstuk '*beleidsuitgangspunten jaarwisseling*' worden aan de algemeen besturen van beide veiligheidsregio's ter besluitvorming voorgelegd.

Incidentele aanpassing 2021-2022
De incidentele aanpassingen die uitsluitend gelden voor de Jaarwisseling 2021-2022, zijn zichtbaar verwerkt in dit document en worden aan de algemeen besturen van beide veiligheidsregio's ter besluitvorming voorgelegd.

3. Beleidsuitgangspunten

Het leidende uitgangspunt is het bevorderen van een ordelijk en goed verloop van de jaarwisseling. Dit door verstoringen van de openbare orde tegen te gaan, onveilige situaties te voorkomen en het zoveel mogelijk voorkomen – dan wel beperken – van letsel en materiële schade. De jaarwisseling dient ~~feestelijk van aard maar wel~~ beheersbaar te zijn, in een omgeving waarin de hulpdiensten op een veilige manier hun werkzaamheden kunnen verrichten.

In overleg met alle samenwerkende partijen zijn als gezamenlijk kader en daarmee in feite als "ondergrens" onderstaande beleidsuitgangspunten geformuleerd. De inhoudelijke keuze tot het nemen van maatregelen is de verantwoordelijkheid van het lokaal bevoegd gezag. Aanvullend op onderstaande uitgangpunten op (boven) lokaal niveau kunnen in goed overleg met betrokken partijen nadere afspraken worden geformuleerd. Voor dit lokale maatwerk zijn voorliggende regionale beleidsuitgangspunten richtingbepalend.

Regionale uitgangspunten

Voorbereiding

1. De voorbereiding van maatregelen gebeurt op gemeentelijk of sub-lokaal niveau en is integraal, met nadrukkelijke aandacht voor risico-inventarisatie en planmatige aanpak. Risico's en aantasting van leefbaarheid, openbare orde en (brand)veiligheid staan centraal.

Handhaving openbare orde

2. Politie en gemeentelijke BOA's werken in aanloop naar de jaarwisseling met elkaar samen, binnen lokale mogelijkheden en afspraken, met als doel het handhaven op overlast en afsteken van vuurwerk ~~buiten de afsteektijden.~~

Incidentele aanpassing 2021-2022:
In aanloop naar en tijdens de jaarwisseling 2021-2022 geldt een verbod op het verkopen en afsteken van vuurwerk. Alleen fop- en schertsvuurwerk (categorie F1) is toegestaan.

3. Gemeenten, politie en OM werken samen aan een informatiegestuurde en gerichte aanpak van de plaatsen/personen waar criminaliteit en crimineel gedrag zich concentreren door:
    - het gericht benaderen van personen die bij een voorgaande jaarwisseling zijn aangehouden (in geval van jongeren, tevens de ouders), eventueel in aansluiting op lokale afspraken over een Persoonsgebonden aanpak (PGA) en in aansluiting op het investeren in groepen jongeren gedurende het hele jaar;
    - een actieve handhaving van door de rechter opgelegde maatregelen als gevolg van misdragingen tijdens een voorgaande jaarwisseling;
    - toepassing van cameratoezicht, dat immers ook als effect kan hebben dat daders uit de anonimiteit gehaald worden. Over cameratoezicht in de openbare ruimte specifiek voor de jaarwisseling, aanvullend op regulier cameratoezicht, worden in de lokale driehoek nadere afspraken gemaakt;
    - waar mogelijk en wenselijk worden (pro)actief en consequent tijdelijke (bestuursrechtelijke- / strafrechtelijke) maatregelen ingesteld op bepaalde locaties/personen, bijvoorbeeld door het instellen van een gebiedsverbod via een preventieve last onder dwangsom en/of toepassing van de Overlastwet (wet MBVEO) - onder regie van de gemeente of het Openbaar Ministerie- en een door de rechter opgelegd gebieds-/locatieverbod.

4. De politie gaat bij de jaarwisseling uit van een gefaseerd en proportioneel politieoptreden. Een gefaseerd optreden houdt in, dat in eerste instantie door geüniformeerd personeel wordt opgetreden in geval van mogelijke wanordelijkheden. Indien wanordelijkheden aanhouden, dan wel grootschalig worden, kan de mobiele eenheid (ME) optreden. De politie probeert altijd personen te blijven aanspreken op hun gedrag. Het beleid is erop gericht om in een zo vroeg mogelijk stadium te komen tot isoleren en aanhouden van de ordeverstoorders. Als dit door omstandigheden niet of niet voldoende mogelijk is, wordt ernaar gestreefd groepen van bepaalde plaatsen te verwijderen of te verspreiden. Conform de regulier geldende beleidskaders rond de inzet van de ME (Fase 1, 2 en 3) geeft de burgemeester op voorhand toestemming voor de aanwezigheid van de ME in zijn/haar stad en de inzet van de ME, ook in geval van fase 3. Als de situatie zich voordoet dat ME fase 3 moet worden ingezet en er is geen tijd om dit nog vooraf aan het bevoegd gezag te melden, dan wordt deze zo spoedig mogelijk achteraf geïnformeerd.

5. Indien de actuele situatie daarom vraagt, worden regionale handhavingsprioriteiten opgesteld door politie en bestuurlijk vastgesteld.

Incidentele aanvulling 2021-2022

Tijdens de Jaarwisseling (31 december 2021 18:00 uur – 1 januari 2022 06:00 uur) zijn de handhavingsprioriteiten als volgt:

1. Veiligheid hulpverleners (in de uitoefening van hun (publieke) functie tijdens de Jaarwisseling)
2. Geweld tegen personen
3. Openbare orde verstoringen
4. Samenscholingen en andere overtredingen Covid-regelgeving (excessieve overtreding)
5. Handhaven vuurwerkverbod (excessieve overtreding)

Schade buitenruimte

6. Brandweer, politie en gemeente maken lokaal afspraken over maatregelen die tot doel hebben de schade als gevolg van brand te beperken, in aanloop naar de jaarwisseling en tijdens de avond/nacht.

7. Containerbranden hebben een negatieve invloed op zowel de openbare orde als de fysieke veiligheid in de directe omgeving en de hulpverleningscapaciteit. Tevens kunnen de kosten als gevolg van de schade fors zijn. Vanuit dat oogpunt kan de gemeente (al dan niet in overleg met de eigenaar/beheerder indien dit is uitbesteed) met name op lokaal vastgestelde risicolocaties waar nodig en mogelijk (ondergrondse) containers en vuilnisbakken afsluiten of verwijderen, of draagt zorg voor andere preventieve en/of conserverende maatregelen ter beperking van inzet. Daartoe wordt in overleg tussen gemeente, brandweer, politie en evt. beheerders van deze materialen gezamenlijk gekeken naar de mogelijkheden voor het beheer en de preventieve maatregelen t.a.v. de (ondergrondse) containers. De gemeente communiceert tijdig over de afsluiting en de extra ophaaltijden van het vuilnis.

8. De gemeente treedt consequent, eenduidig en daadkrachtig op bij schadeverhaal en sancties. De informatie vanuit het OM en politie met betrekking tot bijv. registratie van schade en daders is daarbij cruciaal.

Burgerparticipatie

9. Bewoners worden waar nodig betrokken bij een ~~feestelijke en~~ beheerste jaarwisseling, van actieve burgerparticipatie gaat immers een preventieve werking uit. Gemeenten kunnen voor, tijdens en na de jaarwisseling actief burgerparticipatie bevorderen indien dit naar verwachting meerwaarde biedt. Denk hierbij aan lokale initiatieven als buurtinterventieteams, versterking toezichtfunctie in de eigen woonomgeving, ~~de organisatie van een straatfeest~~, etc.

Incidentele aanvulling 2021-2022 Bovenstaande met inachtneming van de geldende coronaregelgeving.

Agressie tegen medewerkers met een publieke taak

10. De overheid hanteert actief beleid ten aanzien van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak. Bij agressie, geweld en belemmering van uitvoering van taken geldt, in nauwe samenwerking met het Openbaar Ministerie, een actief handhavingsbeleid. Politie faciliteert het veilig optreden van de hulpdiensten in risicogebieden, o.a. door begeleiding en bescherming bij het optreden in deze risicogebieden. Geweldszaken tegen medewerkers met een publieke taak komen in aanmerking voor (super)snelrecht en tevens is het beleid dat het OM in dergelijke zaken een verhoogde (verdubbelde) strafmaat eist. De hulpdiensten vinden het belangrijk dat er t.o.v. de medewerkers met een publieke taak te allen tijde sprake is van snelrecht. Door of namens de medewerker wordt hiervan aangifte gedaan. Het doen van aangifte wordt vanuit de eigen organisatie gestimuleerd;

Vuurwerk gerelateerd

11. De regelgeving m.b.t. het opslaan, verkopen, in bezit hebben en afsteken van vuurwerk in het vigerende Vuurwerkbesluit is leidend voor de voorbereiding en inzet van alle betrokken partijen.

Incidentele aanvulling 2021-2022:
In aanloop naar en tijdens de jaarwisseling 2021-2022 geldt een verbod op het verkopen en afsteken van vuurwerk. Alleen fop- en schertsvuurwerk (categorie F1) is toegestaan.

~~*12.* De afsteektijden van vuurwerk zijn, conform de landelijke wetgeving, beperkt tot de periode tussen 31 december 18:00 uur en 1 januari 02:00 uur.~~

Incidentele aanpassing 2021-2022
Dit uitgangspunt vervalt vanwege het landelijk vuurwerkverbod.

13. De politie verbaliseert bij het voorhanden hebben, vervaardigen, verhandelen en/of afsteken van vuurwerk, uitgezonderd categorie F1. De gemeentelijke BOA's kunnen verbaliseren voor het afsteken van vuurwerk en kunnen de politie waarschuwen als zij vermoeden dat er sprake is van zwaar illegaal vuurwerk. Indien het gebruik van vuurwerk ook een bedreigende situatie oplevert voor personen of dieren volgt een strafrechtelijke aanpak. Het Openbaar Ministerie Den Haag streeft er naar de oud en nieuw gerelateerde zaken welke niet voor het (super)snelrecht in aanmerkingen komen, binnen enkele maanden na de jaarwisseling te verwerken. Zo veel als mogelijk worden de zaken via ZSM afgehandeld, zeker als de zaak afgedaan wordt met een strafbeschikking of een TOM-zitting (taakstraf Openbaar Ministerie).

14. De omgevingsdiensten (namens gemeenten), brandweer en politie controleren en handhaven (BOA's en politie) gericht op vuurwerkverkooppunten.

Incidentele aanvulling 2021-2022
In aanloop naar en tijdens de jaarwisseling 2021-2022 geldt een verbod op het verkopen en afsteken van vuurwerk. Alleen fop- en schertsvuurwerk (categorie F1) is toegestaan.

15. Voor carbid schieten geldt geen generiek verbod (afsteken valt niet onder Vuurwerkbesluit). In gemeentelijke verordeningen kunnen regels worden gesteld met betrekking tot dit soort activiteiten. De gemeentelijke BOA's houden toezicht op het naleven van de voorwaarden die zijn opgenomen in de APV.

16. Indien bij carbidschieten gevaar is voor goederen of personen, heeft het de voorkeur van het Openbaar Ministerie over te gaan tot vervolging.

~~17. Gemeenten kunnen vuurwerkvrije zones aanwijzen. Handhaven van het afsteekverbod is een zaak van gemeenten en politie. Bij het instellen van vuurwerkvrije zones dient te worden gelet op de praktische uitvoerbaarheid door beperkte handhavingscapaciteit. Actieve communicatie vanuit de gemeente omtrent het instellen van de vuurwerkvrije zones werkt positief in het gevoel van verantwoordelijkheid door de burgers.~~

Incidentele aanpassing 2021-2022
Dit uitgangspunt vervalt vanwege het landelijk vuurwerkverbod.

18. Vanuit het oogpunt van veiligheid (risico's van bijvoorbeeld het spelen met vuurwerk dat niet is afgegaan etc.) draagt de gemeente zorg voor het zo spoedig mogelijk na de jaarwisseling (laten) opruimen van ~~vuurwerk~~resten; de gemeente maakt hierin gebruik van de aanwezige buurtinitiatieven (schoonveegacties, etc.) en stimuleert burgers ~~het vuurwerk~~ zelf op te ruimen ~~(bijvoorbeeld door het verspreiden van vuurwerk-opruimzakken)~~.

Incidentele aanvulling 2021-2022 In aanloop naar en tijdens de jaarwisseling 2021-2022 geldt een verbod op het verkopen en afsteken van vuurwerk. Alleen fop- en schertsvuurwerk (categorie F1) is toegestaan.

Brandveiligheid

19. De gemeente voorziet in de periode rond de jaarwisseling in adequaat toezicht op en beheer van gebouwen met een publieke functie (zoals scholen, club- en buurthuizen) en overige, leegstaande bouwwerken waarbij sprake is van een zeker risico op brandstichting. Indien gemeente geen beheerder is treedt de gemeente hierover in overleg met de eigenaar/beheerder, waarbij in acute situaties ook dwangmiddelen toegepast kunnen worden.

~~20. Gelet op de niet geringe risico's en de mogelijke gevolgschade hanteert de gemeente terughoudend beleid ten aanzien van vreugdevuren. Deze worden beschouwd als evenement en zijn daarmee vergunningplichtig.~~

Incidentele aanpassing 2021-2022 Evenementen zijn niet toegestaan.

~~21. De richtlijn voor de afmeting van vuurstapels binnen de bebouwde kom is, onder voorwaarden, max. 5x5x3 meter (lxbxh). De vuurstapels worden niet voor 0.00 uur afgestoken.~~

Incidentele aanpassing2021-2022 Evenementen zijn niet toegestaan.

Evenementen

~~22. Aanvragen voor evenementen (inclusief vreugdevuren) tijdens de jaarwisseling worden behandeld in lijn met de Handreiking Evenementenveiligheid. In de advisering houden de hulpdiensten rekening met gelijktijdigheid van evenementen in relatie tot capaciteit.~~

Incidentele aanpassing2021-2022 Evenementen zijn niet toegestaan.

~~23. De overheid faciliteert c.q. werkt in beginsel niet mee aan de organisatie van activiteiten waar eerder problemen bij zijn geconstateerd. Indien de overheid wel medewerking verleent, gelden (strakke/aangescherpte) tolerantiegrenzen.~~

Incidentele aanpassing2021-2022 Evenementen zijn niet toegestaan.

Capaciteit hulpdiensten

24. Bij schaarste in capaciteit van de hulpdiensten wordt regionaal verdeeld. Lokaal bevoegd gezag wordt gedurende de avond/nacht op de hoogte gehouden van gemaakte keuzes en consequenties hiervan. [2]

Communicatie

25. De gemeente informeert proactief de samenleving over:
    (a) risico's die bij een oud en nieuwviering horen;
    (b) het met elkaar beperken van schade aan materialen in de openbare ruimte;
    (c) de medeverantwoordelijkheid van burgers voor het feest dat zij willen vieren.

Crisisbeheersing

26. De hulpdiensten bereiden samen met de gemeenten de gecoördineerde multidisciplinaire inzet voor die nodig kan zijn bij escalatie of gelijktijdigheid van incidenten. Dit op basis van regionale scenario's en risicoanalyse.[3]

27. Gedurende de nacht wordt een regionaal beeld bijgehouden om escalaties vroegtijdig te signaleren. Het lokaal bevoegd gezag wordt meegenomen in dit beeld.

Rapportage

28. Rapportage verloop jaarwisseling: op 1 januari is uiterlijk vóór 12.00 uur een overzicht van de cijfers omtrent het verloop van de jaarwisseling per gemeente beschikbaar.
    Er vindt door de hulpdiensten analyse plaats op de rapportage ten behoeve van het Algemeen Bestuur.

Evaluatie

29. De veiligheidsregio's evalueren de beleidsuitgangspunten aan de hand van voorliggend kader waarin alle betrokken partijen hun input leveren. Deze evaluatie wordt ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur van beide Veiligheidsregio's, vergezeld van een advies om de beleidsuitgangspunten te behouden, dan wel wijzigingen erin aan te brengen. Daarnaast evalueert elke betrokken partij het eigen proces. [4]

[2] Door Politie: operationeel commandant TDA; brandweer: CvD.

[3] Deze voorbereiding vindt plaats in het MVO/AC-overleg/voorbereidend ROT (naam kiezen).

[4] Dit geldt voor gemeenten, brandweer, politie, GHOR, OM en multicrisisbeheersing.